

rodnem oziru. — V Pazinu je umrl mladi domoljub dr. A. Podreka.

Dalmatinsko. Deželnim glavarjem je imenovan dr. Klaič, ki pa je te dni nevarno zbolel. — Zoper ustanovitev hrvaške gimnazije v Zadru Lahoni hudo agitujejo, pa njih krik bode brezuspešen.

Ogersko. Komitatske volitve so izpadle sicer ugodno za liberalce, toda krščanska ljudska stranka vsled tega ne obupa. — Nekateri hočejo, naj se ustanovi volilno sodišče, to je, najvišje sodišče dežele naj sodi o volitvah, ne pa državni zbor.

Vnanje države.

Rim. Sv. oče so imenovali stalno komisijo, ki naj deluje na združenje jutrovskih razkolnikov s sv. katoliško cerkvijo. V tej komisiji so kardinali Ledohovski, Rampolla, Vanutelli in Mazella.

Italijansko. Vlada je dozdej poslala 15 batalijonov vojakov v pomoč generalu Baratieru v Afriki; v kratkem pa tem sledi 12 tisoč pešcev in lovecev. Italijanska armada bode potem ondi štela do 35 tisoč mož. Na suhem jim poveljuje general Baratieri, na morju pa admiral Turi.

Angleško. Vlada skuša pridobiti Francijo, Holandijo in Španijo, da bi protestovale proti politiki Clevelanda, predsednika severoameriških zedinjenih držav, ki je izjavil: Amerika Američanom. Ako Klevelandova obvelja, potem ne bode izpodrinjena samo Angleška iz Amerike, ampak tudi Francija, Holandija in Španija.

Nemško. Cesar Viljem je dovolil, da so pokopali kardinala Melchersa v prestolni cerkvi kolinjski; vendar čudno, katoliški uradniki se niso smeli udeleževati pogreba. — Dne 18. januarija bodo slovesno praznovali 25letnico sedanjega nemškega cesarstva. Zlasti se za to delajo velike priprave v Berolinu.

Rusko. Za carjevo kronanje, ki bode letos meseca maja v Moskvi, se vršijo v notranjem ministerstvu različne priprave. K tej slavnosti bodo vabljene zastopniki plemstva, mest, trgov in raznih stanov.

Bolgarsko. Radoslavovci so v sobranju očitali vladi in osebam pri dvoru, da se bogate na stroške države, zlasti pri grajenju železnic. Tako je Stambulov postal milijonar, ko je bil prvi minister, in Stojilov ga sedaj posnema.

Turško. Predno se je udalo armensko mesto Zeitun, palo je 2500 Armencev in 250 Turkov. — Pomirjenje v Mali Aziji se počasi nadaljuje. Vlada bojda priskrbuje z živežem in stanovanjem vse prebivalce, ki so prišli ob primoženje. Novejše težave jej delajo Kurdi, posebno v pokrajini Dersin.

Amerika. Zastopniki severoameriških zedinjenih držav so dovolili vladi 100 milijonov dolarjev za vojaške namene. Bržčas pa se ta denar ne bode rabil za vojsko z Angleži. — Maksim Gomez na Kubi je z ustaši premagal španske čete. Nato pa je maršal Martinez Campos prodrl z vojsko do glavnega ustaškega tabora, kjer je bilo 6000 mož, ter jih je popolno premagal. Ustaši so zgbili v tej bitki 700 mož.

drugih odprlo usta ter iz nenasitljivega prepada zaglalo močen: hahaha ter reklo, to je pravi smeh. A ženske se bodo začele posmehovati: hihhi in huhuhu ter rekle, to je smeh, vi moški res ne veste, kaj je smeh. Jaz pa še bom vam vsem smejal: hehehe ter rekel, vi vsi skupaj ne veste, kaj je smeh. Vi mi le kažete, kako se smejeje, na moje vprašanje pa niste odgovorili, ampak se le nasmejali.

Kaj je torej smeh? Sitno vprašanje! Človek lahko pokaže, kaj je smeh, ali to povedati je mnogo težje. Vendar, dragi moji, to vprašanje še le ni tako neprilično, kakor če bi vas vprašal, kaj je denar. Denar je težko z besedami razložiti, še težje pa — mislim, da mi nikdo ne bo oporekal — še težje pa pokazati. Pokaži ga, ako ti vlada v vseh žepih največja suša! In razloži mi ga z besedami, ko pa ga niti dobro ne poznaš, ker ga večkrat v letu ne vidiš kot parkrat, kadar ga moraš nesti na davkarijo! Mnogo težje bi tudi bilo, ako bi vprašal, kaj je jok. Oči lahko stiskaš, kakor hočeš, in zraven delaš najbolj žalostne in v srce segajoče glasove, nobena solza se ti ne bo zasvetila v očeh. Smeh pa se še vendar le lahko pokaže.

Vprašanje o smehu še torej ni najtežje vprašanje, ker smeh lahko pokažemo; toda preglavice nam le dela, ker ne znamo povedati, kaj je smeh. A nič ne dé, »Sloven'c je prebrisane glave«, skusimo, morda bo šlo! Kaj rečete o tem odgovoru: Smeh je oni izraz v našem obrazu, s katerim kažemo svoje resnično ali navidezno veselje? Ta odgovor ni na svojem mestu, kričite vsi nad menoj. Zakaj ne? Ker se včasi ljudje od veselja tudi jokajo, in je po tem takem jok tudi eden izmed onih izrazov v našem obrazu, s katerim naznanjamo svoje veselje. Iстина! Zdaj že vidim, da bom moral prijeti stvar pri drugem koncu, če vam hočem dati resničen odgovor in če hočem, da ne boste več nad menoj kričali.

Začnimo! In sicer bomo začeli pri kuharicah. Kuharice so vam »štimate« ženske, mislijo, da vse znajo, pa vendar nič... No, nočem natolcevat, to pa trdim, da se še niti o onih rečeh ne znajo dovolj učeno izraziti, s katerimi imajo vsak dan opravilo. Vsak dan kuhajo kuharice mišice, pravijo pa, da kuhajo meso. Oh, ah, uh!... Zdaj me široko gledajo vse kuharice ker so prepričane, da nisem pri zdravi pameti. V duhu jih videm, kako dvigajo svoje kuhače proti meni, rekoč: »Praviš, da me kuhamo mišice in ne meso, dokaži — sicer padejo vse kuhače na tvojo trdo bučo!« Nikar tako hudo, drage Evine potomke s kuhačo! Bom pa dokazal. Nisem rekel, da ne veste, kaj kuhate, ampak trdil sem le, da ne znate dovolj učeno povedati, kaj kuhate. Seveda, navadno pravijo ljudje, da je to meso, kar ve kuhate, a to je samo navadno, vsakdanje, toda učeno to ni. Vsaka kuharica pa, ki se hoče »štimate«, pa bi se že morala o svojih predmetih v kuhinji znati tudi učeno izraziti. In učenjaki pravijo mesu mišice. To je dognana resnica, in če se vse kuharice vzdignejo proti učenjakom ter silijo v nje, da bi rekli, to je kos mesa, učenjaki se ne bodo dali zbegati in bodo rekli, to je kos mišic. Stvar je namreč taka. Govorimo pa, kakor govorimo navadno in kakor je tudi kuharicam bolj razumljivo. Ako vsameš kos mesa v roke in ga na tanko pogledaš, videl boš, da meso sestoji iz majhnih nitic. In glej! te nitice imenujejo učenjaki mišice. Več takih nitic skupaj stvarja skupino mišic ali kakor naše kuharice pravijo, kos mesa. Mislim, da odslej zanaprej vrle kuharice ne bodo tako hude, ako bo jim kdo povedal, da kuhajo mišice in ne meso.

Mišice, meso, smeh, kako pa pride to skupaj? Le počasi! Naše telo je stvarjeno od Boga, ki je največja modrost, in zaradi tega ima vse na našem telesu svoj

Za poduk in kratek čas.

Nekaj o smehu.

(Proučuje Anton Biserjančan.)

Kaj je smeh? Ako bi kaj imel, vse bi stavil ter se šel z vami vadljat, da ne veste, kaj je smeh. Nekateri izmed moških se mi bodo sicer naenkrat nasmejali: hohoho ter rekli, to je smeh. A že bo jih mnogo

poseben namen in pomen. Tudi mesa ali mišic ne nosimo zaman na svojih kosteh. Različne skupine mišic na našem telesu imajo svoj strogo določeni delokrog. Nekatero skupino mišic nam zapirajo oči, druge na jih odpirajo, nekatere zopet nam služijo, da lahko iztegnemo svoj prst in ga zopet skrčimo itd. V mislih imamo seveda le mišice za samohotno gibanje. Treba ti je le hoteti, da zapreš oči ali jih odpreš, da iztegneš ali skrčiš prst, in storjeno je, ako imaš zdrave mišice. Mišice so podvržene naši volji, ki je, kakor znamo, ena izmed najimunitnejših zmožnostij naše duše. Kar duša hoče, storijo mišice. In kadar hoče naša duša na zunaj pokazati veselje, tedaj upliva na one mišice v našem obrazu, ki naredijo v njem take poteze da pravimo, ta se smeje. Učenjaki imenujejo te mišice, ki potezajo naše obraze na smeh, smehovne mišice. Mi, ki nismo učeni, bi lahko rekli, da so smešne mišice.

In sedaj, sedaj smo na konju! Sedaj pa lahko vsakemu povemo, kaj je smeh. Smeh je oni izraz v našem obrazu, ki ga naredijo smehovne mišice, kadar hočemo pokazati svoje resnično ali navidezno veselje. To je naš odgovor na vprašanje, kaj je smeh. Kdor ne verjame, naj nam pove drugega in boljšega! Po dolgih ovinkih sicer smo prišli do zaželjenega odgovora, toda prišli smo le. Zato vas sedaj prosim, nasmehnjimo se vsi zaradi našega povoljnega uspeha veselo: hahaha ali pa hohoho ali s kakim drugim samoglasnikom, kakor pač kdo more in zna. (Konec prih.)

Smešnica. Nekega hlapca je sosedov pes ugriznil, in hlapec mu je s sekuro glavo preklal. Bil je zavoljo tega tožen, in sodnik ga vpraša: »Zakaj nisi psa rajši s toporiščem udaril?« Hlapec reče: »Saj bi to storil, ko bi me bil pes samo z repom ugriznil.«

Razne stvari.

Domače. — (Srečno novo leto) so včeraj voščili milostljivemu knezoškofu preč. stolni kapitelj in častita duhovščina mariborska. In s to srčno častitko se zlagajo vsi verniki naše škofije.

(»Slov. Gospodar«) stopi danes v 30. leto; torej ni začel izhajati še le po selitvi »Slov. Naroda« v Ljubljano, kakor poroča zadnja »Domovina«, ampak je celó leto stajši od »Slov. Naroda«. S ponosom gleda »Slov. Gospodar« v preteklost, zaupa na božjo pomoč pa v bodočnost. Dasi nosi naš list tri križe XXX na čelu, vendar se ni postaral; kajti geslo »Vse za vero, dom, cesarja!« se ne postara nikoli. Bog daj vsem našim prijateljem srečno novo leto!

(Zaročil) se je gospod dr. Ivan Dečko, deželni poslanec in odvetnik v Celju, z gospodično Adelo Zanjčarjevo, iz znane odlične narodne obitelji v Št. Pavlu v Savinjski dolini.

(Osebne vesti.) Komisar pri celjskem okrajnem glavarstvu g. Ernest pl. Lehman je premeščen k okr. glavarstvu v Brežicah, namestniški koncipist pri okr. glavarstvu mariborskem g. Adolf pl. Pichler pa k okrajnemu glavarstvu v Celju.

(Umrli) je dne 27. decembra c. kr. notar in bivši mariborski župan g. dr. Matej Reiser v 66. letu svoje dobe. Naj v miru počiva!

(Nezgoda na železnici.) V nedeljo je skočila na Ponikvi s poštnega vlaka, ko se je že pomikal, Frančiška Drole, žena tamošnjega organista, in se je precej močno ranila na glavi in na nogah.

(Šolska tombola v Ljutomeru) v prid ubožne šolske mladine Franc-Jozefove šole se vrši na dan Sv.

treh kraljev, t. j. v ponedeljek, dne 6. jan. ob 7. uri zvečer v prostorih g. Vaupotiča. Glede na važnost dobrodelnega namena vabimo vse dobrosrčne šolske prijatelje k mnogobrojni udeležbi ter jih prosimo za darila primernih dobitkov. Učiteljstvo.

(Celjski okrajni zastop) je imel sejo dne 18. dec. Na dnevnem redu je bil proračun za l. 1896. Troški so proračunjeni na 42.186 gld. 12 kr., dohodki na 4187 gld. 50 kr. in 38.116 gld. 50 kr. 25% okrajne doklade, kar skaže prebitka dohodkov 117 gld. 88 kr.

(Zmrznil je) v noči od 6. na 7. decembra v gozdu na Verhéh pri Slov. Gradcu 40letni Valentin Samec. Dne 6. dec. se je močno napil, potem na potu obležal in ponesrečil.

(Volutev). Dne 25. nov. so bili v Tinjah na Pohorju v občinski odbor izvoljeni: č. g. Ivan Stanjko, župnik, Jožef Šega, Jernej Dušej, Anton Korošec, Franc Pliberšek, Andrej Pliberšek, Simon Ivanžič, Matija Pongračič, Jožef Smogavec, Jakob Blažič, Gaspar Pliberšek, Blaž Smogavec. In ta odbor je dne 29. dec. deb. izvolil za župana Jožela Šega, moža vsekozi narodnega, ki bo zlast pridno nadelaval naše ceste po Pohorju in ono, ki vodi od tod v Slov. Bistrico.

Društvene. — (Kat. delavsko društvo) v Mariboru jako lepo napreduje. Te dni si je najelo velikansko sobano na dvorišču hotela »Zur Stadt Wien«, kjer si bo postavilo gledališki oder; v ta namen je neki prijatelj društva daroval kar 50 gld.

(Hajdinijsko bralno društvo) bode imelo dne 6. januarija, na praznik sv. treh kraljev takoj po večernicah v šolskih prostorih občni zbor. Po zborovanju prosta zabava s petjem in govori v g. Muršičevej gostilni. Vse člane in prijatelje društva vabi najuljudnejše odbor.

(Posojilnica v Slov. Bistrici) bo vsled sklepa od dne 1. januarija t. l. naprej obrestovala hranilne vloge le po 4 $\frac{1}{2}$ %, posojila pa se bodo davala, kakor dozda, po 6%; le od posojil na goli hipotekarni kredit je plačevati 5 $\frac{1}{2}$ odstotkov.

(Kmetijsko bralno društvo v Krčevini pri Ptuj) priredi v nedeljo, dne 5. januarija 1896 pri gostilničarju Blažu Windischu društveno veselico s petjem društvenega mešanega zbora. Vstopnina za neude znaša 20 kr.; udje so vstopnine prosti. Začetek ob 4. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

(Negovsko bralno društvo) bo imelo dne 6. januarija 1896 ob 3. uri popoldne v župnijskih prostorih občno zborovanje. Na mnogoštevilno udeležbo vabi odbor.

(»Centralna posojilnica slovenska«) je imela lani v štirih mesecih svojega obstanka sledeče dohodke: pristopnine 15 gld., deležev 1060 gld., hranilnih vlog 895 gld., naloženega denarja 1000 gld., obresti naloženega denarja 5 gld. 7 kr., darila 100 gld., prehodnih zneskov 363 gld. 92 kr., skupaj 3438 gld. 99 kr.; izdatkov: naloženega denarja 2975 gld. 39 kr., upravnih in ustanovnih stroškov 99 gld. 68 kr., prehodnih zneskov 363 gld. 92 kr., skupaj 3438 gld. 99 kr., torej prometa 6877 gld. 98 kr.

(Dijaški kuhinji) v Mariboru so darovali gosp. državni in deželni poslanec Fr. Robič 10 gld., č. gosp. župnik M. Jurkovič 5 gld. in č. g. kaplan Rudolf Janežič 2 gld. — Dragi rojaki! Spominjajte se pri raznih veselicah te dijaške kuhinje! Po pokojnem g. Thalerju bode sicer dobila nekaj stotakov, pa kdaj? »daj teče pravda, ker si tudi Nemci prisvajajo pravico do te slovenske ostaline.

(Veselica v Rušah), katero je priredilo na Štefanovo ondotno bralno društvo, je izpadla izvrstno. Igralo se je umetniško, pelo pa krasno. Mariborski udele-